

باسمه تعالی

سخن مدیر مسؤول:

بازگشت به نهج البلاغه

کتاب شریف نهج البلاغه با قدمتی بیش از هزار سال و افزون بر چهارصد شرح کوچک و بزرگ و درونمایه های گرانسنگ در عرصه های مختلف اعتقادی، علمی، اخلاقی و... هنوز هم کرانه ها و ژرفاهای نادیده و ناگشوده در پیش محققان و رهروان راه نجات بر جای مانده دارد. بی گمان هر کسی به قدر همت و بن مایه دانشی خود در هر گام در گلگشت این مینوی جان بخش، به حقایق نابی در راستای مقصود خود دست می یابد. راهیابی نهج البلاغه به محافل علمی فرهنگی و ادبی و اظهار ناتوانی اندیشه ورزان مسلمان و غیرمسلمان از فهم کامل و دستیابی به قله های بلند عقلانی و علمی مولی الموحدين (علیه السلام) که خود تاییدی بر صدق *يَنْحَدِرُ عَنِّي السَّيْلُ وَلَا يَرْفَعُ إِلَيَّ الطَّبِيرُ*، حضرت دارد، گواه بر صدق مدعا و عظمت معارف و علوم نهج البلاغه دارد. علم حضرت نه تنها در متاع قلیل دنیا خلاصه نشده بلکه راه های آسمانی را طی کرده و شناخت بیشتری نسبت به زمین و زمینیان دارد که خود فرمود *فَلَا تَأْتِيكَ السَّمَاءُ أَعْلَمُ مِنِّي بِطُرُقِ الْأَرْضِ*. ما کجا و افق دید یگانه هستی کجا که فرمود *لَوْ كُشِفَ الْغُطَاءُ مَا أَزْدَدْتُ يَقِينًا* «اگر پرده برداشته شود، بر یقین من چیزی افزوده نمی گردد». گرچه حسرت *سَلُونِي قَبْلَ أَنْ تَفْقِدُونِي* را بشریت بر تارک تاریخ بر دوش می کشد اما باز هم خدای منان جل جلاله را شاکریم که سیدی از تبار آنزاع البطین و *أَعْلَمُ الزَّيْنِ* بخشی از معارف و علوم *بَحْرُ الْعُلُومِ* را به شیفته گان مکتبش به یادگار گذاشت تا خازن *عِلْمِ اللَّهِ* و باب مدینه العلم الرسول معنا شود. با اینکه معترفیم ما کجا و فهم کلام *عَيْبَةُ عِلْمِ اللَّهِ* کجا، اما آب دریا را اگر نتوان کشید، هم بقدر تشنگی باید چشید.

یکی از مهمترین مسایل مهم و مطرح در نهج البلاغه مسأله معاد و رستاخیز انسان پس از مرگ و اعتقاد به روز قیامت و دادگاه عدل الهی است. گرچه این مهم از نظر فلسفی و علمی امری مسلم و مورد قبول ادیان الهی بویژه دین مبین اسلام است اما همواره بعنوان یکی از مسائلی که بشر نسبت به آن مشغولیت ذهنی و فکری داشته و دارد و تاثیر فراوانی نیز در کیفیت اخلاق و رفتار فردی و اجتماعی ایفا می کند. البته مبهم و پیچیده بودن این مسئله ریشه در ماهیت ماورا الطبیعی و متافیزیکی آن دارد و به همین دلیل دستیابی به کنه و آگاهی نسبت به مراحل و منزل های آن از قدرت انسان عادی خارج است. امیرالمومنین علی (علیه السلام) به عنوان بحرالعلوم و قسیم الجنة و النار بارها در کلمات نورانی خود به

گونه ای از معاد سخن به میان آورده اند که گویی به صورت عینی و عیان در مقابل دیدگان مبارکشان حی و حاضر است تا آنجا که ابن ابی الحدید در شرح خطبه ۲۲۱ نهج البلاغه می نویسد :

"من سوگند یاد می کنم به کسی که تمامی امت ها به او قسم یاد می کنند که من این خطبه را از پنجاه سال قبل تاکنون بیش از هزار بار قرائت کردم، و هیچ گاه آن را نخواندم مگر این که در دل و اعضايم اثر کرد و آن را تأمل نکردم مگر این که مردگانم را متذکر شدم و خود را مصداق سخن آن حضرت که درباره مرده ایراد فرمود پنداشتم. واعظان و خطیبان و فصیحان در این زمینه زیاد گفتند و من نیز مکرر بر آنها واقف شدم و در هیچ یک از آنها تأثیر این کلام را نیافتم. آیا این اثر خاص برای عقیده مخصوص من درباره آن حضرت است یا یت صالح و یقین ثابت و اخلاص محض گوینده این کلام است"

امام علیه السلام در نهج البلاغه اصلی ترین رکن این اعتقاد را آمادگی انسان برای ورود در صحنه قیامت و حیات ابدی و بهره برداری از عمر و تلاش دنیایی خود در عالم دیگر معرفی می نماید. متأسفانه غفلت از این امر مهم و اساسی مانع از آمادگی لازم شده، و گم کردن هدف اصلی، و اصلی دانستن امور فرعی و مقدماتی را در پی خواهد داشت.

بنیاد بین المللی نهج البلاغه در راستای تحقق رسالت خویش که همانا ترویج و تبیین علوم و معارف علوی است، اندیشه ورزان، اندیشمندان و نخبگان را به تبیین و ترویج گوهر تابناک معارف و علوم امام دَوَى الْأَلْبَابِ دعوت نموده و با تدوین فصلنامه علمی پژوهشی، پژوهش های نهج البلاغه زمینه های بهره گیری جامعه بشری از این معارف را در حد وسع خویش آماده کرده است. در این شماره نیز از نظرات عده ای از دانشوران حوزه و دانشگاه بهره برده و آن را در منظر علاقمندان مولی الموحدين علیه السلام قرار دادیم.

